

พฤติกรรมป้องกันอุบัติเหตุ ในการปฏิบัติงานของพนักงานระดับปฏิบัติการ กลุ่มบริษัทบีเอเอสเอฟในประเทศไทย

Accident Prevention Behaviors of the Operational Employees of BASF Group in Thailand

ศุภวรรณ รัตนภิรมย์ ศศ.ม. (จิตวิทยาชุมชน)

บริษัท บีเอเอสเอฟ (ไทย) จำกัด

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดร.กมล โพธิ์เย็น และ ดร.อุรปริย์ เกิดในมงคล

ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับพฤติกรรมป้องกันอุบัติเหตุในการปฏิบัติงานของพนักงานระดับปฏิบัติการและการบริหารจัดการความปลอดภัยขององค์กร 2) เปรียบเทียบพฤติกรรมป้องกันอุบัติเหตุในการปฏิบัติงานของพนักงานระดับปฏิบัติการกลุ่มบริษัทบีเอเอสเอฟในประเทศไทยจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา หน่วยงานที่สังกัด ประสบการณ์การทำงานและประสบการณ์การได้รับอุบัติเหตุจากการปฏิบัติงาน 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการความปลอดภัยขององค์กรกับพฤติกรรมป้องกันอุบัติเหตุในการปฏิบัติงานของพนักงานระดับปฏิบัติการกลุ่มบริษัทบีเอเอสเอฟในประเทศไทย และ 4) มุมมองในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุของพนักงานระดับปฏิบัติการกลุ่มบริษัทบีเอเอสเอฟในประเทศไทย ซึ่งการวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณคือ พนักงานระดับปฏิบัติการ จำนวน 158 คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิตามสัดส่วนหน่วยงานที่สังกัด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ คือ พนักงานระดับ

ปฏิบัติการที่มีระดับพฤติกรรมป้องกันอุบัติเหตุในการปฏิบัติงานสูงที่สุดจำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เชิงลึก สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) พฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุในการปฏิบัติงานและการบริหารจัดการความปลอดภัยขององค์กรของกลุ่มบริษัทบีเอเอสเอฟในประเทศไทยอยู่ในระดับมาก 2) พฤติกรรมป้องกันอุบัติเหตุในการปฏิบัติงานของพนักงานระดับปฏิบัติการกลุ่มบริษัทบีเอเอสเอฟประเทศไทยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา หน่วยงานที่สังกัด ประสบการณ์การทำงานและประสบการณ์การได้รับอุบัติเหตุจากการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน 3) การบริหารจัดการความปลอดภัยขององค์กรกับพฤติกรรมในการป้องกันอุบัติเหตุในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์กันในทิศทางเดียวกันในระดับสูง และ 4) มุมมองและการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุในการปฏิบัติงานของพนักงานจากการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพพบว่า 1) การที่องค์กร

มีการกำหนดมาตรการความปลอดภัยที่มีความชัดเจนและส่งเสริมให้พนักงานทุกคนในองค์กรปฏิบัติในทิศทางเดียวกัน เป็นสิ่งที่ดีและมีประโยชน์ทำให้พนักงานได้รับความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงานและกล้าที่จะบอกปัญหาเมื่อพบเจอ สภาพการทำงานที่ไม่ปลอดภัยเพื่อให้มีการดำเนินการปรับปรุงแก้ไขโดยทันที 2) ความปลอดภัยเป็นเรื่องที่สำคัญ ทั้งต่อตนเองและเพื่อนร่วมงานจึงให้ความสำคัญเรื่องความปลอดภัยเป็นอันดับแรกเสมอในการปฏิบัติงาน 3) การที่องค์กรมีความเคร่งครัดเรื่องความปลอดภัยจะช่วยให้พนักงานใส่ใจและต้องปฏิบัติตามจนเกิดเป็นความเคยชิน และเป็นนิสัย 4) แรงสนับสนุนหรือแรงผลักดันจากครอบครัว เพื่อนร่วมงาน หัวหน้างาน ส่งผลต่อการทำงานด้วยความปลอดภัยเพื่อป้องกันอุบัติเหตุในการปฏิบัติงาน และ 5) ปัจจัยอื่นที่ช่วยส่งเสริม ผลักดัน หรือสนับสนุนให้ปฏิบัติงานด้วยความปลอดภัย ได้แก่ การมีแรงจูงใจในการทำงาน ของตัวพนักงานเอง การดำเนินงานด้านความปลอดภัยอย่างต่อเนื่องของบริษัท การสื่อสารด้านความปลอดภัยอย่างสม่ำเสมอและปัจจัยเรื่องสภาพแวดล้อมในการทำงานที่น้อยอยู่ และเป็นระเบียบ

คำสำคัญ : พฤติกรรมป้องกันอุบัติเหตุในการปฏิบัติงาน/การบริหารจัดการความปลอดภัยขององค์กร

Abstract

The purposes of this research were : 1) to study the level of the accident prevention behaviors of operational employees and safety management in the organization; 2) to compare accident prevention behaviors of operational employees of BASF Group Company in Thailand, as classified by personal information including sex, age, educational level, location, working experience, and experience with working accidents; 3) to study the relationship between safety management in the organization and accident prevention behaviors of the operational employees of BASF Group in Thailand; and 4) to study viewpoints and guidelines of working accident prevention of operational employees of BASF Group Company in Thailand. This study applied both quantitative

and qualitative research methods (mixed method research). With regard to the quantitative method, samples were 158 operational employees derived by a stratified random sampling technique and 10 samples of operational employees who got highest accident prevention behaviors score that allowed the interview for the qualitative part. The questionnaire and in-depth interview questions were used as a tool for gathering the data. The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviations, t-test, F-test (One-way ANOVA), Pearson's Correlation Coefficient and analyzing qualitative data by content analysis.

The results of the research were as follows :

1) the level of accident prevention behaviors of operational employees and safety management in the organization were at the high level; 2) accident prevention behaviors of operational employees of BASF Group Company in Thailand as classified by sex, age, educational level, location, years of employment and experience with working accident were not significantly different; 3) there was a high relationship with the same direction between safety management in the organization and accident prevention behaviors; and 4) viewpoints and guidelines of working accident prevention of employees based on qualitative data were as follows : 1) the organization benefits the most from clearly defined safety measures and its promotion about safety in practice at the organizational level. Consequently, employees gain knowledge and understanding about their safe working operation, and feel motivated to report unsafe conditions found in their working area for immediate improvement actions; 2) safety is the most important responsibility of employees themselves and their colleagues. Therefore, safety must always be the first priority in operations; 3) strict implementation and enforcement about

safety measures in the organization help encourage employees to work safety with attention and finally result in employees' strong safety habits in daily work; 4) support or driving forces by family, co-workers and supervisors have a critical impact to work safe behaviors preventing accidents in the operation; and 5) other factors that help promote, drive or enhance safe working include employees' self-motivation; continual operation and safety activities of the organization; regular communication about safety; and lastly, safe and pleasant working environment.

Keywords : Accident prevention behaviors/ Safety management in the organization

บทนำ

การพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศไทยในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมาส่งผลให้เกิดการเติบโตในการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรม ดังจะเห็นได้จากสถิติจำนวนนายจ้างและจำนวนลูกจ้างเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในปี 2553-2557 โดยปี 2553 มีจำนวนนายจ้าง 332,579 ราย จำนวนลูกจ้าง 8,177,618 ราย และในปี 2557 จำนวนนายจ้างเพิ่มขึ้นเป็น 352,961 ราย จำนวนลูกจ้างเพิ่มขึ้นเป็น 9,132,756 ราย (สำนักงานกองทุนเงินทดแทน สำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน, 2558) ในขณะที่การดำเนินงานด้านอุตสาหกรรมนั้นมีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี วิธีการทำงาน กระบวนการผลิต และวัตถุดิบหลากหลายที่มีคุณสมบัติเป็นอันตราย ส่งผลให้แรงงานมีแนวโน้มมากยิ่งขึ้นที่จะได้รับผลกระทบต่อสุขภาพหรือความปลอดภัยต่อชีวิต รวมถึงความเสี่ยงต่อการประสบอุบัติเหตุจากการทำงาน ซึ่งทำให้เกิดการบาดเจ็บ เสียชีวิต สูญเสียสุขภาพ เจ็บป่วยเรื้อรัง ตลอดจนเกิดความสูญเสียเชิงเศรษฐกิจอื่น ๆ ทั้งโดยตรงและโดยอ้อม ดังนั้น การจัดสถานที่ทำงานให้มีความปลอดภัยจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งสถานประกอบการจึงจำเป็นต้องมีระบบการบริหารจัดการความปลอดภัยที่ดีและให้ความสำคัญต่อทางด้านความปลอดภัยเพื่อเป็นการส่งเสริมและสร้างความตระหนักให้พนักงานมีพฤติกรรมในการปฏิบัติงานที่ปลอดภัยมากขึ้น และเป็นการป้องกันความสูญเสียที่อาจเกิดขึ้นด้วยการดูแล ป้องกัน ควบคุมการกระทำหรือสภาพการ

ทำงานซึ่งปลอดภัยจากเหตุอันจะทำให้เกิดการประสบอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือสุขภาพอนามัยอันเนื่องมาจากการทำงาน

กลุ่มบริษัทบีเอสเอฟในประเทศไทย ซึ่งเป็นบริษัทผู้ผลิตและจัดจำหน่ายเคมีภัณฑ์และในปัจจุบันมีสถานประกอบการที่อยู่ในสังกัดทั้งหมด 4 แห่งด้วยกันคือ 1) โรงงานบางปู ตั้งอยู่ที่นิคมอุตสาหกรรมบางปู อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ 2) โรงงานบางปะกง ตั้งอยู่ที่นิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี 3) โรงงานระยอง ตั้งอยู่ที่นิคมอุตสาหกรรมปลวกแดง อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง 4) โรงงานเค็มแคท ตั้งอยู่ที่นิคมอุตสาหกรรมปลวกแดง อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง กลุ่มบริษัทบีเอสเอฟในประเทศไทยให้ความสำคัญกับการป้องกันอุบัติเหตุในการทำงานโดยได้ดำเนินการในการลดและป้องกันอุบัติเหตุอย่างต่อเนื่อง โดยปฏิบัติตามแนวทาง Responsible Care หรือการดูแลด้วยความรับผิดชอบ ซึ่งกำหนดเป็นนโยบายความปลอดภัยอย่างชัดเจนในการมุ่งเน้นการป้องกันการบาดเจ็บ การป้องกันโรคเนื่องจากการทำงาน ด้วยการลดความเสี่ยงในการปฏิบัติงาน การบริหารจัดการด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย การจัดให้มีกระบวนการที่ปลอดภัยและการปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการทำงาน โดยมีเป้าหมายในการลดอุบัติเหตุที่มีการบาดเจ็บถึงขั้นหยุดงาน แต่อย่างไรก็ดี แม้ว่าจะสามารถลดอุบัติเหตุที่มีการบาดเจ็บถึงขั้นหยุดงานได้อย่างต่อเนื่อง แต่พนักงานยังคงได้รับอุบัติเหตุที่มีการบาดเจ็บขั้นปฐมพยาบาลเป็นประจำทุกปีนี้อาจส่งผลทำให้เกิดการบาดเจ็บถึงขั้นรุนแรงได้หากไม่ได้รับการแก้ไขและป้องกันอย่างเหมาะสม ซึ่งสาเหตุส่วนใหญ่ของการเกิดอุบัติเหตุของพนักงานนั้นเกิดจากพฤติกรรมหรือการกระทำที่ไม่ปลอดภัย เช่น การไม่ปฏิบัติตามระเบียบการปฏิบัติงาน การไม่ใช้งานอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล การใช้งานอุปกรณ์เครื่องมือที่ผิดวิธี เป็นต้น ซึ่งหากพฤติกรรมดังกล่าวไม่ได้รับการแก้ไข อาจส่งผลให้อุบัติเหตุที่มีการบาดเจ็บเล็กน้อยหรือการบาดเจ็บขั้นปฐมพยาบาลนั้นกลายเป็นอุบัติเหตุที่มีการบาดเจ็บถึงขั้นรุนแรงได้ (รายงานการสอบสวนอุบัติเหตุของกลุ่มบริษัทบีเอสเอฟในประเทศไทย, 2557) ดังนั้น การส่งเสริมให้พนักงานมีพฤติกรรมป้องกันการอุบัติเหตุคือ การปฏิบัติตนหรือการกระทำต่าง ๆ ด้วยความรอบคอบและระมัดระวังในการปฏิบัติงานในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เพื่อให้เกิดความปลอดภัยใน

การปฏิบัติงานตั้งแต่ก่อนการปฏิบัติงาน ขณะปฏิบัติงานและหลังจากเสร็จสิ้นการปฏิบัติงาน จะช่วยลดความสูญเสียตลอดจนความเสียหายอันอาจเกิดขึ้นต่อชีวิตและทรัพย์สินให้ลดน้อยลงหรือหมดไปในที่สุด ดังนั้น การศึกษาพฤติกรรม การป้องกันอุบัติเหตุในการปฏิบัติงานของพนักงานกลุ่มบริษัทบีเอสเอฟในประเทศไทยว่า มีพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุอยู่ในระดับใด รวมถึงการบริหารจัดการความปลอดภัยขององค์กรที่อาจเป็นปัจจัยส่งผลต่อพฤติกรรม การป้องกันอุบัติเหตุในการปฏิบัติงานและศึกษามุมมองของพนักงานในการปฏิบัติตนเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยหาแนวทางในการปฏิบัติอันจะช่วยให้ลดอุบัติเหตุในการทำงานและเป็นการส่งเสริมความปลอดภัยในการทำงาน เพื่อลดความสูญเสียอันอาจเกิดขึ้นทั้งต่อชีวิตและทรัพย์สินในระดับบุคคล สังคมและประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมป้องกันอุบัติเหตุในการปฏิบัติงานของพนักงานระดับปฏิบัติการกลุ่มบริษัทบีเอสเอฟในประเทศไทยและการบริหารจัดการความปลอดภัยขององค์กร
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมป้องกันอุบัติเหตุในการปฏิบัติงานของพนักงานระดับปฏิบัติการกลุ่มบริษัทบีเอสเอฟในประเทศไทยจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา หน่วยงานที่สังกัด ประสบการณ์การทำงานและประสบการณ์การได้รับอุบัติเหตุจากการปฏิบัติงาน
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการความปลอดภัยขององค์กรกับพฤติกรรมป้องกันอุบัติเหตุในการปฏิบัติงานของพนักงานระดับปฏิบัติการกลุ่มบริษัทบีเอสเอฟในประเทศไทย
4. เพื่อศึกษามุมมองเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุในการปฏิบัติงานของพนักงาน กลุ่มบริษัทบีเอสเอฟในประเทศไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบของการวิจัย เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุของพนักงานระดับปฏิบัติการกลุ่มบริษัทบีเอสเอฟในประเทศไทย โดยมี

พนักงานระดับปฏิบัติการกลุ่มบริษัทบีเอสเอฟในประเทศไทยเป็นหน่วยของการวิเคราะห์

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ พนักงานระดับปฏิบัติการกลุ่มบริษัทบีเอสเอฟในประเทศไทย จำนวน 260 คน จำนวนขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้จำนวน 158 คน โดยทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified random sampling) ตามสัดส่วนหน่วยงานที่สังกัดและใช้วิธีการจับสลากรายชื่อ สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพใช้การเลือกแบบเจาะจงจากพนักงานระดับปฏิบัติการกลุ่มบริษัทบีเอสเอฟในประเทศไทยที่มีคะแนนพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุในการปฏิบัติงานในระดับสูงสุดเป็นรายบุคคลจากการตอบแบบสอบถามในขั้นตอนการศึกษาเชิงปริมาณ จำนวน 10 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณคือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผ่านการตรวจพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 4 ท่าน แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา หน่วยงานที่สังกัด ประสบการณ์การทำงาน และประสบการณ์การได้รับอุบัติเหตุจากการปฏิบัติงาน ส่วนที่ 2 แบบสอบถามพฤติกรรมป้องกันอุบัติเหตุในการปฏิบัติงาน ลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ มีข้อคำถามจำนวน 47 ข้อ แบ่งเป็น 5 ด้าน คือ การปฏิบัติตามกฎระเบียบความปลอดภัยของบริษัทอย่างเคร่งครัด การเข้าร่วมและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมความปลอดภัยที่บริษัทจัดขึ้น การใช้อุปกรณ์ เครื่องมือหรือเครื่องจักรอย่างปลอดภัย การใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลตามลักษณะงาน การปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการทำงานให้มีความปลอดภัยอยู่เสมอ ทดสอบความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ 0.927 ส่วนที่ 3 แบบสอบถามการบริหารจัดการความปลอดภัยขององค์กร มีข้อคำถามจำนวน 30 ข้อ ลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ทดสอบความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ 0.967 และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพคือ แบบสัมภาษณ์แบบมี

โครงสร้างเกี่ยวกับแนวทางการป้องกันอุบัติเหตุในการปฏิบัติงานของพนักงานระดับปฏิบัติการกลุ่มบริษัทบีเอสเอฟในประเทศไทย

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ข้อมูลเชิงปริมาณผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือถึงประธานและกรรมการผู้จัดการกลุ่มบริษัทบีเอสเอฟในประเทศไทยเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีสังเกตแบบสอบถามโดยตรงถึงพนักงานระดับปฏิบัติการกลุ่มบริษัทบีเอสเอฟในประเทศไทย จำนวน 158 ชุด ได้รับแบบสอบถามกลับคืนและตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล พบความถูกต้องครบถ้วนจำนวน 158 ชุด หรือร้อยละ 100 และข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกกับพนักงานระดับปฏิบัติการกลุ่มบริษัทบีเอสเอฟในประเทศไทยที่มีระดับพฤติกรรมป้องกันอุบัติเหตุในการปฏิบัติงานสูงที่สุดจำนวน 10 คน ด้วยการจดบันทึกและบันทึกเสียงอย่างเปิดเผยทั้ง 10 คน และมีการพิทักษ์สิทธิ์ของผู้ให้ข้อมูลโดยผู้ที่ในกลุ่มตัวอย่างจะได้รับการชี้แจงให้เข้าใจถึงวิธีการและวัตถุประสงค์ของการวิจัยและขอความสมัครใจในการเข้าร่วมการวิจัยและอธิบายถึงสิทธิ์ในการให้สัมภาษณ์โดยไม่มีผลกระทบใด ๆ ทั้งสิ้น ข้อมูลที่ได้ถือเป็นความลับและจะนำมาใช้เฉพาะในการวิจัยเท่านั้น

5. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ทำโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่และร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน โดยกำหนดความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

การวิจัยเชิงปริมาณ

1. ข้อมูลทั่วไป กลุ่มตัวอย่างส่วนมากเป็นเพศชาย จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 76.6 มีอายุระหว่าง 25-34 ปี จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 53.2 มีระดับการศึกษาระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า (ปวส.) จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 38.6 มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 5 ปีขึ้นไป จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 43.7 ไม่เคยได้รับอุบัติเหตุจากการปฏิบัติงาน จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 84.2 และทำงานอยู่โรงงานบางปะกง จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 44.3

2. ระดับพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุในการปฏิบัติงานและระดับการบริหารจัดการความปลอดภัยขององค์กร ดังแสดงในตารางที่ 1 และตารางที่ 2

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุในการปฏิบัติงานของกลุ่มตัวอย่าง

พฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุในการปฏิบัติงาน	$\bar{x}$	S.D.	ค่าระดับ
ด้านการใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลตามลักษณะงาน	4.59	0.42	มากที่สุด
ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบความปลอดภัยของบริษัทอย่างเคร่งครัด	4.48	0.43	มาก
ด้านการใช้อุปกรณ์ เครื่องมือหรือเครื่องจักรอย่างปลอดภัย	4.44	0.52	มาก
ด้านการปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการทำงานให้มีความปลอดภัยอยู่เสมอ	4.27	0.53	มาก
ด้านการเข้าร่วมและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมความปลอดภัยบริษัทจัดขึ้น	3.94	0.55	มาก
พฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุในการปฏิบัติงานโดยรวม	4.35	0.37	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า พฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุในการปฏิบัติงานของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวมอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลตามลักษณะงานอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$) รองลงมาคือ ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบความปลอดภัยของบริษัทอย่างเคร่งครัด

ด้านการใช้อุปกรณ์ เครื่องมือหรือเครื่องจักรอย่างปลอดภัย ด้านการปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการทำงานให้มีความปลอดภัยอยู่เสมอ และด้านการเข้าร่วมและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมความปลอดภัยที่บริษัทจัดขึ้นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48, 4.44, 4.27$ และ 3.94 ตามลำดับ)

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับการบริหารจัดการความปลอดภัยขององค์กรของกลุ่มตัวอย่าง

ตัวแปร	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ
การบริหารจัดการความปลอดภัยขององค์กร	4.22	0.56	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า การบริหารจัดการความปลอดภัยขององค์กรของกลุ่มบริษัทบีเอเอสเอฟในประเทศไทยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$)

ประเทศไทย เมื่อจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา หน่วยงานที่สังกัด ประสบการณ์การทำงานและประสบการณ์การได้รับอุบัติเหตุจากการปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน จะมีพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกันดังแสดงในตารางที่ 3-10

3. พฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุในการปฏิบัติงานของพนักงานระดับปฏิบัติการกลุ่มบริษัทบีเอเอสเอฟในประเทศไทย

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุในการปฏิบัติงานของพนักงานระดับปฏิบัติการกลุ่มบริษัทบีเอเอสเอฟในประเทศไทย จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	t
ชาย	121	4.36	0.37	0.895
หญิง	37	4.30	0.38	

จากตารางที่ 3 พบว่า พนักงานระดับปฏิบัติการกลุ่มบริษัทบีเอเอสเอฟในประเทศไทยที่มีเพศต่างกัน

มีพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุในการปฏิบัติงานของพนักงานระดับปฏิบัติการกลุ่มบริษัทบีเอเอสเอฟในประเทศไทยจำแนกตามอายุ

อายุ	n	$\bar{X}$	S.D.	t
18-34 ปี	93	4.36	0.33	0.325
35-55 ปี	65	4.34	0.44	

จากตารางที่ 4 พบว่า พนักงานระดับปฏิบัติการกลุ่มบริษัทบีเอเอสเอฟในประเทศไทยที่มีอายุต่างกัน

มีพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุในการปฏิบัติงานของพนักงานระดับปฏิบัติการกลุ่มบริษัทปิเอเอสเอฟในประเทศไทยจำแนกตามประสบการณ์การได้รับอุบัติเหตุจากการปฏิบัติงาน

ประสบการณ์การได้รับอุบัติเหตุจากการปฏิบัติงาน	n	$\bar{X}$	S.D.	t
ไม่เคยได้รับอุบัติเหตุ	133	4.37	0.37	1.430
เคยได้รับอุบัติเหตุที่ไม่ต้องเข้ารับการรักษายาบาล/เคยได้รับอุบัติเหตุต้องเข้ารับการรักษายาบาล	25	4.25	0.41	

จากตารางที่ 5 พบว่า พนักงานระดับปฏิบัติการกลุ่มบริษัทปิเอเอสเอฟในประเทศไทยที่มีประสบการณ์การได้รับอุบัติเหตุในการปฏิบัติงานต่างกันมีพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 6 การวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุในการปฏิบัติงานของพนักงานระดับปฏิบัติการกลุ่มบริษัทปิเอเอสเอฟในประเทศไทยจำแนกตามหน่วยงานที่สังกัด

หน่วยงานที่สังกัด	n	$\bar{X}$	S.D.	t
โรงงานผลิตเคมีภัณฑ์สำหรับอุตสาหกรรมยานยนต์และเคมีก่อสร้าง (โรงงานบางปูและโรงงานเค็มแคท)	69	4.38	0.42	-1.096
โรงงานผลิตเคมีภัณฑ์สำหรับอุตสาหกรรมแร่เคมีคอล (โรงงานระยองและโรงงานบางปะกง)	89	4.32	0.31	

จากตารางที่ 6 พบว่า พนักงานระดับปฏิบัติการกลุ่มบริษัทปิเอเอสเอฟในประเทศไทยที่มีหน่วยงานที่สังกัดต่างกันมีพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุในการปฏิบัติงานของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	17	4.36	0.50	มาก
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า (ปวช.)	57	4.36	0.35	มาก
ระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า (ปวส.)	61	4.36	0.34	มาก
ตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป	23	4.30	0.43	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่า กลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่มระดับการศึกษามีพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก โดยกลุ่มตัวอย่างระดับมัธยมศึกษาตอนต้นระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า (ปวช.) และระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า (ปวส.) มีพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุในการปฏิบัติงานมากที่สุด ($\bar{X} = 4.36$)

ตารางที่ 8 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมกรรมการป้องกันอุบัติเหตุในการปฏิบัติงานของพนักงานระดับปฏิบัติการกลุ่มบริษัทบีเอสเอฟในประเทศไทยจำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	3	0.066	0.022	0.153
ภายในกลุ่ม	154	21.975	0.143	
รวม	157	22.041		

จากตารางที่ 8 พบว่า พนักงานระดับปฏิบัติการกลุ่มบริษัทบีเอสเอฟในประเทศไทยที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีพฤติกรรมกรรมการป้องกันอุบัติเหตุในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าระดับพฤติกรรมกรรมการป้องกันอุบัติเหตุในการปฏิบัติงานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ประสบการณ์การทำงาน	n	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 1 ปี	37	4.43	0.29	มาก
2-5 ปี	52	4.30	0.35	มาก
มากกว่า 5 ปีขึ้นไป	69	4.34	0.43	มาก

จากตารางที่ 9 พบว่า กลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่ม ประสบการณ์การทำงานน้อยกว่าหรือเท่ากับ 1 ปี มีพฤติกรรมกรรมการป้องกันอุบัติเหตุในการปฏิบัติงานมากที่สุด ($\bar{X} = 4.43$)

ตารางที่ 10 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมกรรมการป้องกันอุบัติเหตุในการปฏิบัติงานของพนักงานระดับปฏิบัติการกลุ่มบริษัทบีเอสเอฟในประเทศไทยจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	0.342	0.171	1.222
ภายในกลุ่ม	155	21.699	0.140	
รวม	157	22.041		

จากตารางที่ 10 พบว่า พนักงานระดับปฏิบัติการกลุ่มบริษัทบีเอสเอฟในประเทศไทยที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีพฤติกรรมกรรมการป้องกันอุบัติเหตุในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน

4. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการความปลอดภัยขององค์กรกับพฤติกรรมป้องกันอุบัติเหตุในการปฏิบัติงานของพนักงานระดับปฏิบัติการกลุ่มบริษัทบีเอสเอฟในประเทศไทย ดังแสดงในตารางที่ 11

ตารางที่ 11 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ระหว่างการบริหารจัดการความปลอดภัยขององค์กรกับพฤติกรรม
การป้องกันอุบัติเหตุในการปฏิบัติงานของพนักงานระดับปฏิบัติการกลุ่มบริษัทบีเอสเอฟในประเทศไทย

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร	r	p-value
พฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุในการปฏิบัติงานโดยรวมกับการบริหารจัดการ ความปลอดภัยขององค์กร	0.557	< 0.001
พฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุในการปฏิบัติงานรายด้านกับการบริหารจัดการ ความปลอดภัยขององค์กร		
ด้านการปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการทำงานให้มีความปลอดภัยอยู่เสมอ	0.538	< 0.001
ด้านการเข้าร่วมและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมความปลอดภัยที่บริษัทจัดขึ้น	0.490	< 0.001
ด้านการใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลตามลักษณะงาน	0.450	< 0.001
ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบความปลอดภัยอย่างเคร่งครัด	0.331	< 0.001
ด้านการใช้อุปกรณ์ เครื่องมือหรือเครื่องจักรอย่างปลอดภัย	0.327	< 0.001

จากตารางที่ 11 พบว่า การบริหารจัดการความปลอดภัยขององค์กรกับพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์กันในทิศทางเดียวกันในระดับสูง ($r = 0.557$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 โดยพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุด้านการปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการทำงานให้มีความปลอดภัยอยู่เสมอมีความสัมพันธ์กับการบริหารจัดการความปลอดภัยขององค์กรมากที่สุด ($r = 0.538$) รองลงมาคือ ด้านการเข้าร่วมและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมความปลอดภัยที่บริษัทจัดขึ้น ด้านการใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลตามลักษณะงาน ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบความปลอดภัยอย่างเคร่งครัด และด้านการใช้อุปกรณ์ เครื่องมือหรือเครื่องจักรอย่างปลอดภัย ($r = 0.490, 0.450, 0.331$ และ 0.327 ตามลำดับ)

การวิจัยเชิงคุณภาพ

จากผลการสัมภาษณ์พบว่า พนักงานมีการปฏิบัติตามกฎระเบียบความปลอดภัยของบริษัทอย่างเคร่งครัด มีการเข้าร่วมและมีส่วนร่วมในกิจกรรมความปลอดภัยที่บริษัทจัดขึ้น มีการใช้อุปกรณ์ เครื่องมือ หรือเครื่องจักรอย่างปลอดภัย รวมถึงการใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลตามลักษณะงานและปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการทำงานให้มีความปลอดภัยอยู่เสมอ เนื่องจากการปฏิบัติตนดังกล่าวจะช่วยส่งผลในการป้องกันอุบัติเหตุและพนักงานได้แนะนำมุมมองเกี่ยวกับแนวทางในการปฏิบัติตนในการป้องกันอุบัติเหตุในด้านอื่น ๆ คือ ควรมีการระดมสมองกันหลาย ๆ

ฝ่ายในการหาสาเหตุและแนวทางในการแก้ไขป้องกันปัญหา และปรับปรุงวิธีการในการป้องกันอุบัติเหตุร่วมกัน เน้นให้พนักงานทุกคนต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบความปลอดภัยเป็นอันดับแรกเพราะเป็นเรื่องที่สำคัญ การให้พนักงานมีส่วนร่วมในการออกแบบหรือการปรับปรุงตั้งแต่ต้น เพราะจะทำให้การออกแบบนั้น ๆ ตรงกับความต้องการและมีความปลอดภัย ควรจัดให้มีการจัดการฝึกอบรมเฉพาะให้กับพนักงานกะ เช่น การประเมินความเสี่ยงในการทำงาน นอกจากนั้นยังนำเสนอเรื่องการจัดให้มีการเสริมสร้างจิตสำนึกด้านความปลอดภัยอย่างต่อเนื่องเพื่อให้พนักงานทุกคนมีความใส่ใจด้านความปลอดภัย

ขณะเดียวกันพนักงานมีความคิดเห็นว่า การที่บริษัทกำหนดมาตรการความปลอดภัยต่าง ๆ นั้นเป็นสิ่งที่ดีและมีประโยชน์กับพนักงานเนื่องจากทำให้พนักงานมีความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน รู้หน้าที่ของตนเองอย่างชัดเจนในเรื่องความปลอดภัยในการทำงาน มีทักษะและความชำนาญในการทำงานจากการได้เข้ารับการอบรมและมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางบริษัทจัดขึ้น รวมถึงรู้ประโยชน์และโทษของการทำงานด้วยความปลอดภัยและไม่ปลอดภัยทำให้ต้องระมัดระวังตนเอง ดังจะเห็นได้จากการให้ข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างได้กล่าวว่า “มีความรู้และเข้าใจและรับทราบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่และการปฏิบัติตนในเรื่องต่าง ๆ ของบริษัทจากการฝึกอบรมและจากเอกสารในการทำงาน ทำให้เข้าใจมากขึ้นว่าต้องทำงาน

อย่างไรให้ปลอดภัย” และพนักงานบางคนมีประสบการณ์ตรงจากการประสบกับอุบัติเหตุหรือจากเหตุการณ์ของคนใกล้เคียงทำให้ยังมีความเชื่อมั่นในมาตรการต่าง ๆ ที่บริษัทได้กำหนดและลงมือปฏิบัติตามมาตรการนั้นอย่างจริงจัง นอกจากนั้นพนักงานยังให้ความสำคัญในเรื่องความเคร่งครัดของหน่วยงานในการดำเนินงานด้านความปลอดภัยเป็นอย่างมาก เพราะการที่หน่วยงานมีความเคร่งครัดจะช่วยให้พนักงานใส่ใจและต้องปฏิบัติตามจนเกิดเป็นความเคยชินและเป็นนิสัย ซึ่งหากบริษัทไม่เข้มงวดหรือเคร่งครัดอาจทำให้พนักงานเผลอเกิดอุบัติเหตุได้ง่าย

ส่วนมุมมองเกี่ยวกับความสำคัญของแรงสนับสนุนหรือแรงผลักดัน หรือการได้รับการส่งเสริมจากครอบครัว เพื่อนร่วมงาน หัวหน้างาน ต่อการทำงานด้วยความปลอดภัย เพื่อป้องกันอุบัติเหตุในการปฏิบัติงานนั้น หัวหน้างานและเพื่อนร่วมงานจะมีบทบาทมาก โดยหัวหน้างานเป็นผู้ให้คำแนะนำกับพนักงานในเรื่องความปลอดภัย ช่วยในการยืดหยุ่น สอนงาน แบ่งปันประสบการณ์และความรู้ ส่วนเพื่อนร่วมงานจะช่วยเตือนกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกันและให้คำแนะนำในการทำงาน ดังจะเห็นได้จากการให้ข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างได้กล่าวว่า “หัวหน้างาน จะย้ำตลอดเวลา จะย้ำทุกวันเรื่องความปลอดภัย ส่วนเพื่อนเวลาเราเผลอเพื่อนจะเตือนตลอด และเราก็ก่อนเพื่อนด้วยทำงานกันเป็นทีม” ในขณะเดียวกันครอบครัวจะมีส่วนช่วยในการเตือนสติให้ทำงานด้วยความปลอดภัย เป็นแรงจูงใจในการทำงานอย่างปลอดภัยเพราะถ้าเป็นอะไรไปจะส่งผลถึงครอบครัว

ปัจจัยอื่นที่ช่วยส่งเสริม ผลักดัน หรือสนับสนุนให้ปฏิบัติงานด้วยความปลอดภัยเพื่อป้องกันอุบัติเหตุในการปฏิบัติงาน ได้แก่ การมีแรงจูงใจในการทำงานของตัวพนักงานเอง นอกจากนั้นการดำเนินงานด้านความปลอดภัยอย่างต่อเนื่องของบริษัท การสื่อสารด้านความปลอดภัยอย่างสม่ำเสมอและปัจจัยเรื่องสภาพแวดล้อมในการทำงานที่น้อยอยู่ และเป็นระเบียบ เป็นปัจจัยที่ช่วยส่งเสริม ผลักดัน หรือสนับสนุนให้พนักงานปฏิบัติงานด้วยความปลอดภัยเพื่อป้องกันอุบัติเหตุในการปฏิบัติงาน ดังจะเห็นได้จากการให้ข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างได้กล่าวว่า “การดำเนินงานอย่างต่อเนื่องของบริษัท ช่วยทำให้พนักงานทำงานด้วยความปลอดภัย” “การสื่อสารด้านความปลอดภัยอย่างสม่ำเสมอ ทำให้พนักงานมีความตระหนักและมี

ความใส่ใจเรื่องความปลอดภัย” “ถ้าสถานที่ทำงานน้อยอยู่ เป็นระเบียบ จะส่งผลให้พนักงานทำงานด้วยความปลอดภัย”

อภิปรายผล

1. ระดับพฤติกรรมป้องกันอุบัติเหตุในการปฏิบัติงานของพนักงานระดับปฏิบัติการกลุ่มบริษัทบีเอสเอฟในประเทศไทยและการบริหารจัดการความปลอดภัยขององค์กร

ผลการวิเคราะห์ระดับพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุของพนักงานระดับปฏิบัติการกลุ่มบริษัทบีเอสเอฟในประเทศไทยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$) เนื่องจากพนักงานกลุ่มตัวอย่างส่วนมากเป็นเพศชายซึ่งมีความคล่องตัว กระฉับกระเฉง แข็งแรง เหมาะกับการทำงานระดับปฏิบัติการในโรงงานอุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์ที่มีความเสี่ยงค่อนข้างสูง นอกจากนั้นกลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีระดับการศึกษาระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า (ปวส.) และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า (ปวช.) ซึ่งเป็นงานสายช่างโดยตรงที่ได้ผ่านการเรียนภาคปฏิบัติของงานช่าง จึงทำให้มีความรู้และความชำนาญในการทำงานเป็นพื้นฐาน เมื่อเข้ามาทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมจึงสามารถใช้ทักษะและความชำนาญในการปฏิบัติงานได้อย่างปลอดภัยมากขึ้น และในขณะเดียวกันกลุ่มตัวอย่างส่วนมากไม่เคยได้รับอุบัติเหตุ แสดงให้เห็นถึงพนักงานที่ไม่เคยได้รับอุบัติเหตุมีความตระหนักและให้ความสำคัญกับการดูแลตนเองและปฏิบัติตนในการป้องกันอุบัติเหตุอย่างสม่ำเสมอจึงทำให้ไม่เคยได้รับอุบัติเหตุในการปฏิบัติงานและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุด้านการใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลตามลักษณะงานอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$) แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างทราบดีว่า การใช้อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคลจะช่วยให้การป้องกันอุบัติเหตุหรือลดความรุนแรงของการเกิดอุบัติเหตุได้ และการใช้อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคลเป็นวิธีการที่ง่ายและปลอดภัยที่สุดที่พนักงานทุกคนสามารถปฏิบัติด้วยตนเองได้ สอดคล้องกับแนวคิดของเอ็มอัชมา (รัตนริมจ) วัฒนบุรณนท์ (2548) กล่าวถึง หลักการในการป้องกันอันตรายและอุบัติเหตุจากการประกอบอาชีพ อุตสาหกรรมในด้านการป้องกันด้านตัวบุคคล ข้อ 1.4 การใช้เครื่องป้องกันอันตรายขณะปฏิบัติงาน เช่น หมวกนิรภัย แวนตา หน้ากาก ถุงมือ เสื้อผ้า รองเท้า เป็นต้น

ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารจัดการความปลอดภัยขององค์กรพบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$) แสดงว่า พนักงานมีการรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการความปลอดภัยขององค์กร เนื่องจากองค์กรมีการวางรากฐานระบบการบริหารจัดการความปลอดภัยเพื่อดำเนินการในการป้องกันและควบคุมอุบัติเหตุโดยเริ่มตั้งแต่การกำหนดนโยบายความปลอดภัยในการทำงานที่ชัดเจนด้วยการให้ความสำคัญกับเรื่องความปลอดภัยเป็นอันดับแรก ผู้บริหารขององค์กรแสดงออกถึงความมุ่งมั่นในการให้ความสำคัญในเรื่องความปลอดภัยโดยให้ความสำคัญเท่า ๆ กับงานด้านการผลิต ด้วยการจัดและปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการทำงานให้ปลอดภัยมากที่สุด กำหนดให้มีการวิเคราะห์งานและการจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันอันตราย และกำหนดมาตรการในการควบคุมโดยให้พนักงานมีส่วนร่วมในการดำเนินการ การจัดฝึกอบรมให้กับพนักงานระดับปฏิบัติการทุกคนเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและทักษะในการปฏิบัติงาน การจัดให้มีการดูแลสุขภาพพนักงานด้วยการตรวจสอบสภาพแวดล้อมในการทำงานเพื่อหาปัจจัยเสี่ยงต่อสุขภาพและจัดให้พนักงานได้รับการตรวจสุขภาพเป็นประจำ รวมถึงการให้พนักงานเข้าร่วมและมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านความปลอดภัยต่าง ๆ ที่บริษัทจัดขึ้น และจากการที่พนักงานได้รับความรู้และเข้าใจถึงประโยชน์ของการปฏิบัติงานด้วยความปลอดภัย เห็นถึงความสำคัญของการบริหารจัดการความปลอดภัยในด้านต่าง ๆ ที่องค์กรดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เป็นการสร้างความตระหนักในเรื่องการปฏิบัติงานด้วยความปลอดภัยและส่งผลให้พนักงานมีพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุที่มากขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ วิทยา อยู่สุท (2555) ที่กล่าวถึง หลักการจัดการด้านบริหารความปลอดภัยในองค์กร ด้วยการกำหนดให้ฝ่ายบริหารหรือฝ่ายจัดการ เจ้าของกิจการต้องให้ความสนใจในงานความปลอดภัย โดยต้องเป็นผู้ริเริ่มดำเนินงานเกี่ยวกับงานความปลอดภัย กำหนดนโยบายในการทำงาน ต้องเห็นถึงความสำคัญของงานด้านความปลอดภัย โดยให้ความสำคัญเท่า ๆ กับงานด้านการผลิต โดยการจัดปรับปรุงสถานที่หรือสิ่งแวดล้อมในการทำงานให้ปลอดภัยที่สุด ต้องจัดตั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบงานความปลอดภัย และจัดหาบุคลากรที่จะมาทำงานด้านนี้เป็นหลัก ไม่นำงานนี้ไปฝาก หรืออิงไว้กับหน่วยงานอื่น ต้องจัดตั้งคณะกรรมการความปลอดภัยในโรงงานเพื่อเป็นการกระจายความรับผิดชอบให้กับหน่วยงานต่าง ๆ ต้องมีการวางนโยบายเกี่ยวกับการให้

ศึกษาอบรมเกี่ยวกับงานด้านความปลอดภัยให้กับพนักงานทุกระดับ ต้องจัดให้มีการตรวจตราเกี่ยวกับความปลอดภัย ต้องให้ความสำคัญต่อการวิเคราะห์สอบสวนเกี่ยวกับอุบัติเหตุที่เกิดขึ้น ต้องเน้นถึงความสำคัญของการบันทึกและรายงานเกี่ยวกับอุบัติเหตุและการบาดเจ็บ ต้องมีการติดตามประเมินผลอยู่ตลอดเวลา และต้องให้ความช่วยเหลือสนับสนุนงานด้านความปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง

2. เปรียบเทียบพฤติกรรมป้องกันอุบัติเหตุในการปฏิบัติงานของพนักงานระดับปฏิบัติการกลุ่มบริษัทบีเอสเอฟในประเทศไทยจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา หน่วยงานที่สังกัด ประสบการณ์การทำงานและประสบการณ์การได้รับอุบัติเหตุจากการปฏิบัติงานพบว่า ไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นถึงการที่พนักงานระดับปฏิบัติการได้รับการฝึกอบรมและการสื่อสารถึงขั้นตอนการปฏิบัติงานอย่างปลอดภัยอย่างสม่ำเสมอตามแผนการอบรมประจำปีของบริษัทและของหน่วยงาน รวมไปถึงการที่พนักงานทุกคนมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ด้านความปลอดภัยของบริษัท ทำให้พนักงานมีความรู้ความเข้าใจและปฏิบัติงานอย่างปลอดภัยไปในทิศทางเดียวกัน นอกจากนี้ยังรวมไปถึงการที่พนักงานได้รับการประเมินขีดความสามารถโดยหัวหน้างานเพื่อให้มั่นใจว่าสามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องและปลอดภัย การกำหนดเป้าหมายการทำงานด้านความปลอดภัยที่ชัดเจนที่ต้องการให้พนักงานทุกคนทำงานอย่างปลอดภัยโดยไม่มีอุบัติเหตุ สำหรับพนักงานที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อย จะได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิดจากระบบพี่เลี้ยงและหัวหน้างานที่จะคอยช่วยสอนงานเพื่อให้เกิดทักษะในการทำงานด้วยความปลอดภัย ส่วนพนักงานที่มีประสบการณ์มากจะต้องคอยเป็นพี่เลี้ยงสอนงานและถ่ายทอดงานเนื่องจากมีทักษะและความเชี่ยวชาญ และต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับรุ่นน้องในการปฏิบัติงานด้วยความปลอดภัย รวมถึงการกำหนดช่องทางและกระบวนการในการรายงานเหตุการณ์เกือบเกิดอุบัติเหตุ (near-misses) สภาพการทำงานหรือการกระทำที่ไม่ปลอดภัย เพื่อเน้นการป้องกันก่อนที่จะเกิดอุบัติเหตุ และมีกระบวนการในการสอบสวนหาสาเหตุของอุบัติเหตุเพื่อกำหนดวิธีการแก้ไขและป้องกันที่มีประสิทธิภาพโดยการให้พนักงานมีส่วนร่วม ทำให้โอกาสการเกิดซ้ำของอุบัติเหตุลดน้อยลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากผลการวิเคราะห์ที่พบว่า พนักงานระดับปฏิบัติการกลุ่มบริษัทบีเอสเอฟในประเทศไทยที่มีประสบการณ์การได้รับอุบัติเหตุจากการปฏิบัติงานไม่ต่างกันนั้น อาจเป็นเพราะ

บริษัทมีระบบการป้องกันอุบัติเหตุที่เริ่มต้นตั้งแต่การออกแบบกระบวนการผลิต การประเมินความเสี่ยงและการลดความเสี่ยง ทำให้โอกาสการเกิดอุบัติเหตุค่อนข้างน้อยมาก รวมถึงบริษัทเน้นให้พนักงานทุกคนมีการรายงานเหตุการณ์เกือบเกิดอุบัติเหตุ สภาพการทำงานหรือการกระทำที่ไม่ปลอดภัย เพื่อเน้นการป้องกันก่อนที่จะเกิดอุบัติเหตุ และเมื่อเกิดอุบัติเหตุ บริษัทมีกระบวนการในการสอบสวนหาสาเหตุของอุบัติเหตุเพื่อกำหนดวิธีการแก้ไขและป้องกันที่มีประสิทธิภาพโดยให้พนักงานมีส่วนร่วม ทำให้โอกาสการเกิดซ้ำของอุบัติเหตุลดน้อยลง จึงเป็นเหตุให้พนักงานระดับปฏิบัติการที่มีหรือไม่มีประสบการณ์การได้รับอุบัติเหตุจากการปฏิบัติงาน มีพฤติกรรมป้องกันอุบัติเหตุไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ มณีวรรณ ศรีสวัสดิ์ (2547) ศึกษาพฤติกรรมป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงานของช่างพิมพ์โรงพิมพ์สิ่งพิมพ์ประเภทกระดาษ พื้นที่เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร จำนวน 208 คน พบว่า ประสบการณ์การได้รับอุบัติเหตุที่แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุในการทำงานไม่แตกต่างกัน

3. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการความปลอดภัยขององค์กรกับพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุในการปฏิบัติงานของพนักงานระดับปฏิบัติการกลุ่มบริษัทบีเอสเอฟในประเทศไทย

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการความปลอดภัยขององค์กรกับพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุในการปฏิบัติงานของพนักงานระดับปฏิบัติการกลุ่มบริษัทบีเอสเอฟประเทศไทยพบว่า การบริหารจัดการความปลอดภัยขององค์กรกับพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์กันในทิศทางเดียวกันในระดับสูง ($r = 0.557$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงให้เห็นว่า พนักงานมีการรับรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการความปลอดภัยขององค์กร เนื่องจากองค์กรมีการกำหนดมาตรการการดำเนินงานด้านความปลอดภัยอย่างชัดเจน โดยเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของการบริหารจัดการความปลอดภัยขององค์กรกับพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุในการปฏิบัติงานเป็นรายด้านพบว่า ความสัมพันธ์ของการบริหารจัดการความปลอดภัยขององค์กรกับพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุในการปฏิบัติงานด้านการปรับปรุงสภาพแวดล้อมในการทำงานให้มีความปลอดภัยอยู่เสมอมีความสัมพันธ์การบริหารจัดการความปลอดภัยขององค์กรมากที่สุด ($r = 0.538$) และรองลงมาคือ ด้านการเข้าร่วมและการมีส่วนร่วมในกิจกรรม

ความปลอดภัยที่บริษัทจัดขึ้น ($r = 0.490$) แสดงให้เห็นว่า พนักงานให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อมในการทำงาน ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งของการเกิดอุบัติเหตุ หากสภาพแวดล้อมนั้นไม่ได้ดำเนินการปรับปรุงให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัยเพียงพอ อาจส่งผลให้เกิดอันตรายต่อผู้ปฏิบัติงาน ส่วนด้านการเข้าร่วมและมีส่วนร่วมในกิจกรรมความปลอดภัยที่บริษัทจัดขึ้นนั้น แสดงให้เห็นว่า พนักงานให้ความสำคัญในการเข้าไปมีส่วนร่วมกับการบริหารจัดการความปลอดภัยขององค์กร ซึ่งหากพนักงานได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นการออกแบบมาตรการการดำเนินการด้วยความปลอดภัย การกำหนดกฎระเบียบต่าง ๆ หรือการจัดกิจกรรมด้านความปลอดภัยจะทำให้พนักงานมีความเอาใจใส่และให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามแนวทางที่ตนเองได้เป็นผู้ร่วมกำหนด อันจะส่งผลให้พนักงานมีพฤติกรรมความปลอดภัยที่มากขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ สราวุธ สุธรรมสา (2533) ที่กล่าวถึงวิธีการป้องกันควบคุมอุบัติเหตุและอันตรายด้านบริหารและจัดการในเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ปฏิบัติงานโดยให้ผู้ปฏิบัติงานเข้ามามีส่วนร่วมในทุกกิจกรรมของงานป้องกันควบคุมอุบัติเหตุและอันตรายของสถานประกอบการ เช่น เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการความปลอดภัยในการทำงาน เป็นต้น การส่งเสริมให้เกิดความปลอดภัยในการทำงาน เช่น การตรวจสอบความปลอดภัย การใช้เทคนิควิเคราะห์เพื่อความปลอดภัย การจัดฝึกอบรมด้านความปลอดภัย เป็นต้น การณรงค์ด้านความปลอดภัย การจัดระบบข้อมูลข่าวสารความปลอดภัย เช่น การบันทึกข้อมูลข่าวสาร การเกิดอุบัติเหตุ ข้อมูลการสอบสวนและการวิเคราะห์อุบัติเหตุ เป็นต้น

4. มุมมองเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุในการปฏิบัติงานของพนักงานกลุ่มบริษัทบีเอสเอฟในประเทศไทย

พนักงานมีความคิดเห็นว่าการที่บริษัทกำหนดมาตรการความปลอดภัยนั้นเป็นสิ่งที่ดีและมีประโยชน์ ทำให้พนักงานมีความรู้และความเข้าใจในการปฏิบัติงาน รู้หน้าที่ของตนเองในการปฏิบัติงานด้วยความปลอดภัย มีทักษะและความชำนาญในการทำงานจากการได้เข้ารับการอบรมและมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่บริษัทจัดขึ้น การที่บริษัทให้ความสำคัญต่อการปฏิบัติตนในการทำงานด้วยความปลอดภัยของพนักงาน ตั้งแต่การวางรากฐานในระบบการบริหารจัดการด้านความปลอดภัยอย่างชัดเจน โดยเริ่มตั้งแต่ความมุ่งมั่นของผู้บริหาร การกำหนดนโยบายความปลอดภัยที่ให้ความสำคัญกับเรื่องความปลอดภัยเป็นอันดับแรก การจัดตั้งหน่วยงานความปลอดภัย การกำหนดหน้าที่ความ

รับผิดชอบด้านความปลอดภัยของหัวหน้างาน การกำหนดแผนงาน กิจกรรม โครงการด้านความปลอดภัยอย่างเหมาะสม รวมถึงได้มีการสื่อสารให้พนักงานทั่วทั้งองค์กรได้รับทราบ และนำไปปฏิบัติ ส่งผลให้พนักงานมีการปฏิบัติตนในการป้องกันอุบัติเหตุในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับแนวคิดของ เกลิมซัย ชัยกิตติภรณ์ (2541) ได้กล่าวถึง แนวทางปฏิบัติในการจัดระบบบริหารความปลอดภัยโดยผู้บริหารระดับสูง จะต้องให้พันธสัญญา แสดงความเป็นผู้นำ และให้การสนับสนุนอย่างจริงจังและจริงใจ ต้องมีการกำหนดนโยบายความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ชัดเจน และผู้บริหารจะต้องกำกับดูแลให้การบริหารจัดการสามารถสนองนโยบายได้ จัดตั้งคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานตามกฎหมาย และจัดให้มีคณะกรรมการดำเนินงานหรืออนุกรรมการเพื่อสามารถนำแผนงาน โครงการลงปฏิบัติในสายการบังคับบัญชา หรือสายการผลิตรายๆ เป็นรูปธรรม กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บังคับบัญชาทุกระดับในเรื่องการบริหารจัดการความปลอดภัย กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของหัวหน้างานเพราะหัวหน้างานเป็นผู้ปฏิบัติงานใกล้ชิดกับผู้ใต้บังคับบัญชาและเป็นผู้ควบคุมดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใต้บังคับบัญชาโดยตรง การกำหนดแผนงาน กิจกรรม โครงการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมการทำงาน เพื่อให้สามารถดำเนินการตอบสนองเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่วางไว้

นอกจากนั้น พนักงานมีความคิดเห็นว่า ความปลอดภัยเป็นเรื่องที่สำคัญทั้งต่อตนเองและเพื่อนร่วมงาน เพราะหากอุบัติเหตุเกิดขึ้นต้องมีคนได้รับบาดเจ็บและเกิดความเสียหายจึงให้ความสำคัญเรื่องความปลอดภัยเป็นอันดับแรกเสมอในการปฏิบัติงาน แสดงให้เห็นว่า การที่องค์กรให้ความสำคัญในเรื่องความปลอดภัยเป็นอันดับแรกเสมอ เป็นเสมือนบรรทัดฐานในการทำงานขององค์กรที่พนักงานทุกคนต้องยึดถือปฏิบัติ ทำให้พนักงานรู้จักหน้าที่ของตนเองในการทำงานโดยคำนึงถึงความปลอดภัยเป็นอันดับแรกเสมอและปฏิบัติตามหน้าที่ของตนเองอย่างเคร่งครัด อันจะส่งผลให้พนักงานเกิดความตระหนักและมีพฤติกรรมในการป้องกันอุบัติเหตุมากขึ้น พนักงานยังให้ความสำคัญในเรื่องความเคร่งครัดของหน่วยงานในการดำเนินการด้านความปลอดภัยเป็นอย่างมาก เพราะการที่หน่วยงานมีความเคร่งครัดในเรื่องการดำเนินงานด้านความปลอดภัยนั้น แสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญอย่างยั่งยืน

ในการดำเนินการด้านความปลอดภัย ทำให้พนักงานในองค์กรเห็นความสำคัญและลงมือปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกันทั่วทั้งองค์กร ตั้งแต่ระดับผู้บริหาร ระดับหัวหน้างาน จนกระทั่งถึงระดับพนักงาน และเป็นการเอื้อให้พนักงานใส่ใจและต้องปฏิบัติตาม และเมื่อปฏิบัติบ่อยครั้งจึงเกิดเป็นความเคยชินและเป็นนิสัยเสมือนเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวันที่พนักงานต้องให้ความสำคัญด้วยการใส่ใจและดูแลตนเองในการป้องกันอุบัติเหตุ ในขณะเดียวกันเพื่อนร่วมงาน หัวหน้างานและครอบครัวยังเป็นแรงสนับสนุน หรือแรงผลักดันและมีความสำคัญค่อนข้างมากต่อการทำงานด้วยความปลอดภัย เพื่อป้องกันอุบัติเหตุในการปฏิบัติงาน เนื่องจากหัวหน้างานมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงที่ต้องคอยดูแลผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชาให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบและมาตรการต่าง ๆ ด้านความปลอดภัย รวมถึงหัวหน้างานมีประสบการณ์และมีความเชี่ยวชาญในงานนั้น ๆ ที่สามารถสอนงาน บอกกล่าว และย้ำเตือนกับพนักงานให้ปฏิบัติงานด้วยความปลอดภัย ส่วนเพื่อนร่วมงานเป็นบุคคลที่อยู่ใกล้ชิดกับพนักงาน ทำงานในลักษณะเดียวกัน เรียนรู้วิธีการทำงานร่วมกัน ทำให้ช่วยสอนงาน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน แบ่งปันความรู้และประสบการณ์ หรือเตือนกันได้ง่าย ในขณะเดียวกันครอบครัวจะมีส่วนช่วยในการเตือนสติให้พนักงานทำงานด้วยความปลอดภัย เป็นเสมือนแรงจูงใจในการทำงานให้ปลอดภัยเพราะถ้าเป็นอะไรไปจะส่งผลกระทบต่อครอบครัว และการที่พนักงานได้รับการส่งเสริมหรือผลักดันไม่ว่าจะเป็นหัวหน้างาน เพื่อนร่วมงาน หรือครอบครัวล้วนมีส่วนช่วยให้พนักงานมีการปฏิบัติตนอย่างปลอดภัยในการป้องกันอุบัติเหตุในการปฏิบัติงานได้เช่นเดียวกัน ส่วนปัจจัยอื่นที่ช่วยส่งเสริม ผลักดัน หรือสนับสนุนให้ปฏิบัติงานด้วยความปลอดภัยเพื่อป้องกันอุบัติเหตุในการปฏิบัติงาน ได้แก่ การมีแรงจูงใจในการทำงานของตัวพนักงานเอง การดำเนินงานด้านความปลอดภัยอย่างต่อเนื่องของบริษัท การสื่อสารด้านความปลอดภัยอย่างสม่ำเสมอและปัจจัยเรื่องสภาพแวดล้อมในการทำงานที่น่าอยู่ และเป็นระเบียบ เนื่องจากการที่พนักงานได้รับการส่งเสริมหรือผลักดันไม่ว่าจะมาจากปัจจัยภายใน คือ แรงจูงใจในการทำงานของตนเอง หรือปัจจัยภายนอก ได้แก่ การดำเนินงานด้านความปลอดภัยอย่างต่อเนื่องของบริษัท การสื่อสารด้านความปลอดภัยอย่างสม่ำเสมอ สภาพแวดล้อมในการทำงานที่น่าอยู่และเป็นระเบียบ การให้ความสำคัญของผู้บริหาร ล้วนมีส่วนช่วยพนักงานมีการปฏิบัติตนอย่างปลอดภัยในการป้องกันอุบัติเหตุในการปฏิบัติงานได้เช่นเดียวกัน ซึ่งปัจจัยที่สำคัญที่สุดคือ การปฏิบัติของตนเอง

สรุปและข้อเสนอแนะ

การที่พนักงานมีการรับรู้บริษัทให้ความสำคัญอย่างยิ่งในเรื่องความปลอดภัยในการปฏิบัติงานโดยการวางรากฐานระบบการบริหารจัดการด้านความปลอดภัยอย่างชัดเจนด้วยการกำหนดนโยบายและมาตรการต่าง ๆ และมีการบังคับใช้อย่างเคร่งครัด มีการส่งเสริม หรือสร้างความตระหนักให้กับพนักงานอย่างต่อเนื่อง ทำให้พนักงานเห็นผลจากการลงมือปฏิบัติและเกิดความมั่นใจว่ามาตรการต่าง ๆ สามารถปฏิบัติได้จริงและช่วยในการป้องกันอุบัติเหตุอันจะส่งผลให้พนักงานมีพฤติกรรมในการป้องกันอุบัติเหตุมากขึ้น

ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการวิจัย

1. องค์กรควรมีการดำเนินการด้านการบริหารจัดการความปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง โดยมีการพัฒนารูปแบบและวิธีการในการส่งเสริมและสร้างความตระหนักด้านความปลอดภัยโดยให้พนักงานได้มีส่วนร่วมในการนำเสนอแนะและแนวทางในการปฏิบัติตนเพื่อให้เกิดความปลอดภัยในการทำงาน

2. องค์กรควรมีการคงไว้ซึ่งนโยบายด้านความปลอดภัยและความมุ่งมั่นของผู้บริหารที่ให้ความสำคัญกับเรื่องความปลอดภัยเป็นอันดับแรก เพื่อให้การดำเนินการด้านการบริหารจัดการความปลอดภัยมีความเคร่งครัด

3. องค์กรควรมีการส่งเสริมและให้ความสำคัญในเรื่องของการกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของหัวหน้างานที่ชัดเจนและเป็นตัวแบบที่ดีด้านความปลอดภัย

4. องค์กรควรมีการส่งเสริมและให้ความสำคัญในเรื่องการจัดกิจกรรมด้านความปลอดภัย โดยเน้นการสร้างบรรยากาศการทำงานให้มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การถ่ายทอดประสบการณ์การทำงานจากพนักงานที่มีพฤติกรรมที่ดีด้านความปลอดภัย หรือการถ่ายทอดประสบการณ์จากพนักงานที่เคยได้รับผลกระทบหรือเคยมีประสบการณ์จากการเกิดอุบัติเหตุ เพื่อให้เป็นแนวทางในการป้องกันตนเองและทบทวนพัฒนาตนเองให้มีความปลอดภัยมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาพฤติกรรมในการป้องกันอุบัติเหตุในการทำงานของพนักงานระดับปฏิบัติการ โดยศึกษาปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่มีผลต่อพฤติกรรมในการป้องกันอุบัติเหตุ เช่น แรงสนับสนุนจากหัวหน้างาน แรงสนับสนุนจากเพื่อนร่วมงาน แรงสนับสนุนจากครอบครัว แรงจูงใจในการทำงาน

ความสัมพันธ์ระหว่างหัวหน้างานกับพฤติกรรมในการป้องกันอุบัติเหตุในการทำงานของพนักงานระดับปฏิบัติการ เป็นต้น

2. ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพในเรื่องมุมมองและแนวทางในการปฏิบัติเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุในการปฏิบัติงานของกลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ เช่น หัวหน้างาน พนักงาน เป็นต้น ที่เคยเกิดอุบัติเหตุจากการปฏิบัติงาน

3. ควรมีการศึกษาวิจัยในรูปแบบการทดลอง โดยใช้โปรแกรมที่เน้นในเรื่องแรงสนับสนุนจากเพื่อนร่วมงาน โดยการใช้กระบวนการกลุ่ม เช่น เพื่อนช่วยเพื่อน หรือใช้ตัวแบบที่ดีของกลุ่มเพื่อนที่มีพฤติกรรมความปลอดภัยที่ดี เพื่อเป็นการส่งเสริมและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการป้องกันอุบัติเหตุในการปฏิบัติงาน เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- เฉลิมชัย ชัยกิตติภรณ์. (2541). *สิ่งแวดล้อมกับความปลอดภัยในโรงงานอุตสาหกรรม* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ: เอ็นไวร้ คอนเซ็ป.
- มณีวรรณ ศรีสวัสดิ์. (2547). *พฤติกรรมในการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงานของช่างพิมพ์ โรงพิมพ์สิ่งพิมพ์ประเภทกระดาษ พื้นที่เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร* (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). (สุศึกษา) สาขาสุศึกษา ภาควิชาพลศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วิทยา อยู่สุข. (2555). *ความปลอดภัยในการประกอบอาชีพ Occupational Safety*. กรุงเทพฯ: เบสท์ กราฟฟิค เพรส.
- สราวุธ สุธรรมสา. (2533). *เอกสารการสอนชุดวิชา S4102 การบริหารงานความปลอดภัย (Safety Management)*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สำนักงานกองทุนเงินทดแทน สำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน. (2558). *สถานการณ์สถิติการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงาน ปี 2553-2557*. สืบค้นเมื่อ 2 กันยายน. ลิงค์จาก <http://www.sso.go.th/wpr/uploads/uploadImages/file/accidentanalyze53-57>
- เอ็มอัฉมา (รัตธีรมัง) วัฒนบุรณนธ์. (2548). *ความปลอดภัย (Safety)* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โอเดียน สโตร์.

